

PEDAGOG SZKOLNY

1. Informacje ogólne

Głównym zadaniem pedagoga szkolnego jest opieka psychologiczno-pedagogiczna oraz udzielanie pomocy uczniom. Aby było to możliwe, pedagog powinien dobrze rozpoznać środowisko życia uczniów, ich zainteresowania, potrzeby, uzdolnienia, możliwości intelektualne oraz trudności w nauce i ich przyczyny. Jego praca opiera się na rozmowach z uczniami, rodzicami, nauczycielami i specjalistami, obserwacji zachowania podopiecznych podczas lekcji oraz przerw czy w czasie wolnym, ponadto pedagog analizuje oceny i obecność uczniów w szkole.

Pedagog ściśle współpracuje z dyrekcją placówki, wychowawcami, nauczycielami, rodziną ucznia. Kieruje uczniów do specjalistów (logopedy, psychologa, psychiatry), na zajęcia reedukacyjne, korekcyjne czy terapeutyczne, w razie potrzeby współpracuje z sądem, kuratorem, policją, opieką społeczną. Może zajmować się organizowaniem pomocy materialnej i finansowej dla podopiecznych. Prowadzi lekcje i dyskusje dla uczniów na różnorodne tematy, zajmuje się edukacją zdrowotną i kulturalną. W jego gestii może być organizowanie spektakli teatralnych czy kółek zainteresowań dla uczniów.

Praca pedagoga w pewnym zakresie ma charakter indywidualny, ale często ściśle współpracuje z zespołem specjalistów. Ogólnie praca ta wymaga intensywnych kontaktów z innymi osobami.

Pedagog pracuje najczęściej w budynku szkolnym, w osobnym gabinecie lub w sali lekcyjnej. Może też pracować w poradni psychologiczno-pedagogicznej, w internacie szkolnym, w ośrodku wychowawczym, najczęściej w wydzielonym pomieszczeniu biurowym.

Czas pracy pedagoga jest uzależniony od rodzaju i miejsca pracy. Jeżeli pracuje w szkole, zwykle ma ustalone godziny. Jeżeli musi się kontaktować z sądem,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

policji czy opieki społecznej, wtedy dostosowuje się do wyznaczonych godzin i ma ruchomy czas pracy. Sprawy nagłe i wymagające szybkiej interwencji mogą wymagać pracy również w dni wolne. Gdy pedagog pracuje w policji czy internacie szkolnym, także zazwyczaj ma dyżury, które mogą obejmować godziny nocne i dni wolne.

W pracy pedagoga czynnikiem uciążliwym jest narażenie na hałas. Część chorób zawodowych to schorzenia narządu głosu.

2. Wymagania

Pedagog powinien charakteryzować się otwartością i empatią, wzbudzać zaufanie. Konieczne jest posiadanie umiejętności nawiązywania kontaktów i słuchania. Niezbędna jest cierpliwość, zdolność koncentracji uwagi, a także podzielnosć uwagi i dobra pamięć. W pracy pedagoga pożądana jest zdolność obserwacji i wyciągania logicznych wniosków. Pedagog musi być osobą tolerancyjną o dużej dozie obiektywizmu, powinien charakteryzować się samokontrolą, dojrzałością i odpornością emocjonalną. Niezbędne są dobre kompetencje społeczne, szczególnie łatwo nawiązywanie kontaktów z dziećmi i dorosłymi. Przydatną umiejętnością jest zdolność formułowania myśli w mowie i w piśmie.

Praca pedagoga zalicza się do prac lekkich fizycznie, ale obciążających psychicznie.

3. Czynniki utrudniające zatrudnienie w zawodzie

Czynnikiem utrudniającym pracę w zawodzie pedagoga mogą być wady i dysfunkcje narządu wzroku, niedające się korygować szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, a także znacznego stopnia niepełnosprawność narządu słuchu, która nie może być skorygowana aparatem słuchowym.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Trudno ci mog mie osoby z zaburzeniami zmysłu równowagi, zaburzeniami koordynacji wzrokowo-ruchowej, a tak e chorobami powoduj cymi zaburzenia wiadomo ci.

Bezwzgl dnym przeciwwskazaniem jest nosicielstwo chorób zaka nych i choroby paso ytnicze.

Charakter pracy (przede wszystkim kontakty z wychowankami) sprawia, e znacz ce wady wymowy stanowi utrudnienie w tym zawodzie.

4. Mo liwo zatrudnienia w zawodzie osób z niepełnosprawno ci

4.1. Osoby z dysfunkcj narz du ruchu

Mo liwe jest zatrudnienie w zawodzie pedagoga osób z dysfunkcjami narz du ruchu – nieznacznymi dysfunkcjami dotycz cymi ko czyn górnych oraz nieznacznymi i znacznymi ko czyn dolnych, w tym na wózkach inwalidzkich, pod warunkiem zapewnienia odpowiedniego dostosowania obiektu, pomieszczenia i stanowiska pracy, a tak e po racjonalnym doborze czynno ci zawodowych.

4.2. Osoby z dysfunkcj narz du wzroku

Mo liwe jest zatrudnienie w zawodzie pedagoga osób z dysfunkcj narz du wzroku pod warunkiem zapewnienia im odpowiednich szkieł optycznych lub soczewek kontaktowych.

4.3. Osoby z dysfunkcj narz du słuchu

Zawód mog wykonywa osoby słabosłysz ce pod warunkiem zapewnienia im odpowiednich pomocy technicznych i wła ciwego przygotowania rodowiska i stanowiska pracy.

4.4. Osoby z epilepsj

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Osoby cierpiące na epilepsję mogą wykonywać zawód pod warunkiem, że napady padaczkowe występują sporadycznie, są sygnalizowane przez aurę, występują głównie wieczorem lub w nocy, nie powodują zbyt dużego zmęczenia i stosunkowo szybko następuje regeneracja sił po ich wystąpieniu oraz że przebieg choroby nie prowadzi do charakteropatii padaczkowej.

Mogą być one zatrudnione warunkowo po racjonalnym ograniczeniu zakresu zadań do sytuacji, w których możliwy jest stały nadzór i ewentualna szybka pomoc. Zalecana jest zatem praca spokojna, w zespole, ograniczona do działań indywidualnych.

5. Potrzeba przystosowania stanowiska do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami

5.1. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu

Osoby z dysfunkcją kończyn górnych

Osoby z niewielką dysfunkcją kończyn górnych mogą potrzebować ograniczenia lub eliminacji zadań wymagających dużej sprawności rąk i palców oraz zastosowania indywidualnych pomocy technicznych, które usprawniają pracę biurową. Osobom z dysfunkcją jednej kończyny górnej mogą być potrzebne pomoce techniczne (ortezy, protezy), ułatwiające lub umożliwiające im pracę, w tym obsługę komputera. Obecny stan technologiczny dotyczący dostosowywania sprzętu komputerowego do potrzeb osób ze znacznymi dysfunkcjami kończyn górnych pozwala na korzystanie z niego osobom z porażeniami i przykurczami. Dostosowanie może dotyczyć obsługi klawiatury komputerowej i myszki.

Osoby z dysfunkcją kończyn dolnych

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Osoby z dysfunkcją kończyn dolnych, z uwagi na ich ograniczoną mobilność, potrzebują właściwej organizacji pracy, tak aby było możliwe wykonywanie niektórych lub wszystkich zadań w pozycji siedzącej lub w pozycji stojącej z podparciem bioder i pleców.

Osoby z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych, poruszające się o kulach, mogą potrzebować zainstalowania uchwytów i poręczy ułatwiających wstawanie i podpieranie w czasie stania. Kolejną możliwą adaptacją to dostosowanie wielkości stanowiska pracy i wysokości blatów biurka do indywidualnych potrzeb oraz umieszczenie wykorzystywanych urządzeń i narzędzi pracy w zasięgu ręki pracownika. Również siedzisko należy przystosować do indywidualnych potrzeb pracownika z niepełnosprawnością (regulowana wysokość, uchylne siedzisko, regulowany podnósek, blokada kół, regulowane lub indywidualnie profilowane oparcie, regulowane i odchylane podłokietniki).

Poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich wymaga likwidacji barier architektonicznych w miejscu i środowisku pracy. Ciągi komunikacyjne powinny być wystarczająco szerokie i pozbawione progów, również drzwi do pomieszczeń i wind powinny mieć odpowiedni szerokość. Konieczna jest likwidacja barier architektonicznych w drodze do zakładu pracy. W miejscu pracy istnieje potrzeba powiększenia przestrzeni manewrowej wokół stanowiska pracy oraz dostosowania wielkości stanowiska pracy do indywidualnych potrzeb i zapewnienia dostępu do wykorzystywanych urządzeń, narzędzi pracy i materiałów. Należy zapewnić całkowite lub częściowe wyeliminowanie zadań czynności wymagających dobrej koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Ograniczenie niektórych obowiązków zawodowych jest możliwe w sytuacji pracy zespołowej.

5.2. Osoby z dysfunkcją narządu wzroku

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Osoby z nieznacznymi dysfunkcjami narządu wzroku powinny korzystać ze szkielec optycznych lub soczewek kontaktowych, które będą zapewniały ostrość wzroku. Mogą również, w miarę potrzeb, wykorzystywać oprzyrządowanie powiększające (np. lupy powiększające, powiększalniki). Pedagog może również używać wkszej czcionki bądź specjalnego programu powiększającego, zainstalowanego w komputerze. Dodatkowo opcją wspomagającą pracę osoby słabowidzącej jest wprowadzenie dźwięku towarzyszącego wykonywaniu poszczególnych czynności na komputerze.

Pomocne jest również odpowiednie przygotowanie stanowiska pracy, a więc jego doświetlenie, przygotowanie kontrastowego (ciemnego) tła biurka oraz eliminacja potencjalnych różnic oświetlenia (matowe powierzchnie).

Należy w określonych sytuacjach częściowo lub całkowicie wyeliminować zadania i czynności robocze wymagające dobrej koordynacji wzrokowo-ruchowej. Pomocna jest stała lokalizacja elementów środowiska i stanowiska pracy.

5.3. Osoby z dysfunkcją narządu słuchu

Osoby słabosłyszące powinny stosować aparat słuchowy korygujący słuch (zwłaszcza w częstotliwościach pasma mowy) w stopniu umożliwiający swobodne, werbalne komunikowanie się z innymi osobami (słuch wydolny socjalnie). Zaleca się ograniczenie hałasu tła oraz pogłosu w pomieszczeniu pracy w celu poprawy warunków percepcji dźwięku oraz poprawy warunków komunikacji werbalnej.

Zaleca się również rozszerzenie sygnalizacji ostrzegawczej o sygnalizację świetlną lub wizyjną uzupełniającą dźwiękowe sygnały bezpieczeństwa w miejscach potencjalnego przebywania pracownika (pomieszczenie pracy, toaleta, pokój socjalny itp.) lub sygnalizację wibracyjną, informującą o ewentualnym niebezpieczeństwie.

Zaleca się, aby w miarę możliwości urządzenia teleinformatyczne, takie jak telefon, komputer itp., były dostosowane do aparatów słuchowych (np. mogłyby wyposażone w systemy pętli indukcyjnej lub systemy FM). Urządzenia

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

komunikacyjne mogą być również wyposażone w sygnalizację wizyjną, dźwigniów lub opartą na przewodnictwie kostnym.

Korzystna jest praca w zespole, z możliwością podziału obowiązków.

5.4. Osoby z epilepsją

Osoby chore na padaczkę, które uzyskały akceptację lekarza specjalisty, powinny pracować na wybranych stanowiskach pracy. Osoby te nie wymagają specjalnego przystosowania stanowiska pracy, ale mogą wykonywać zawód warunkowo, po racjonalnym ograniczeniu zakresu zadań do tych niestwarzających zagrożenia dla pracownika i ucznia. Wskazane jest ograniczenie zakresu zadań do sytuacji, w których możliwy jest stały nadzór i ewentualna szybka pomoc. Polecana jest praca spokojna, organizacyjna, pomocowa, zapewniająca bezpieczeństwo pracownikowi i uczniowi oraz niesprzysięgające nasileniu objawów (np. ograniczenie pracy z monitorem komputera).

Uwaga. Każdy przypadek zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością oraz przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i możliwości tej osoby należy rozpatrywać indywidualnie.

